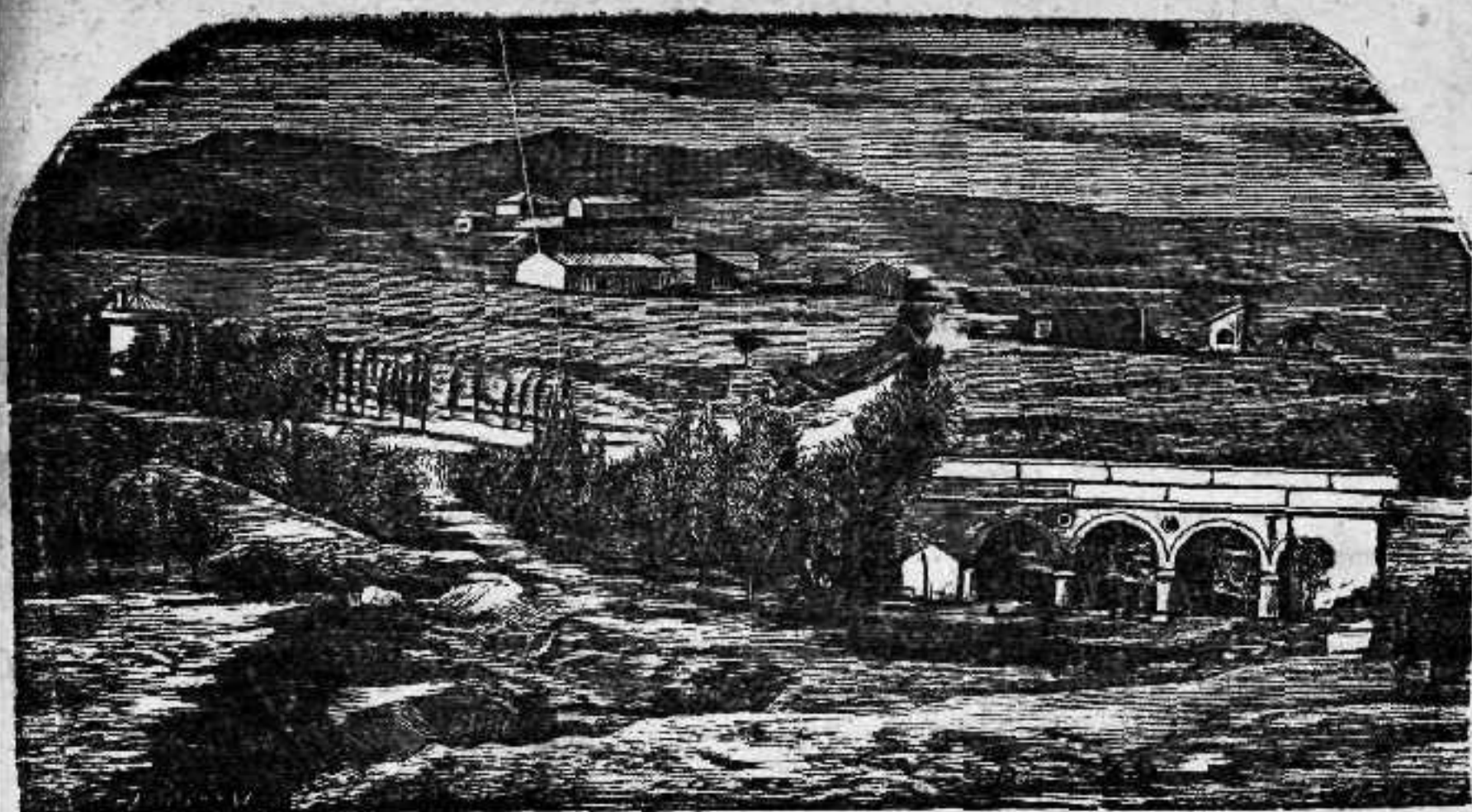

ΕΤΟΣ Δ'.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, 15 Ἰανουαρίου 1872.

ΦΥΛΛ. ΙΖ'.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

ΕΠΙΣΟΔΙΟΝ

ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΑΙΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΥΠΟ

ΛΟΥΙΖΗΣ ΜΥΛΒΑΧ.

Τρεῖς ἤδη μῆνας συνεχῆς ἑορτὴ ἐτελεῖτο ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Αὐστριακῆς αὐτοκρατορίας. Καθ' ἑκάστην ἀπὸ πρωίας πολλάι μεγαλοπρεπῶν ἀμαζῶν ἑκατοστυεῖς διέσχίζον τὰς ὁδοὺς μεταφέρονσαι τὰς ἐξ ἀδαμάντων, καλλονῆς καὶ νεότητος ἀπαστραπούσας Κυρίας εἰς τοὺς πολυαρίθμους πρωϊνοὺς χοροὺς, τὰ προγεύματα, τὰ γεύματα, τὰς reunions phantastiques, τὰ θεάματα καὶ λοιπὰς διασκεδάσεις.

Τρεῖς ἤδη μῆνας πᾶσα οἰκία ἐφεγγροβόλει τὴν νύκτα, αἱ ὁδοὶ ἀντήχουν ἀπὸ μουσικᾶς, ἐντὸς τῶν ὑπερηράντων μεγάρων ἐχόρευον, ἐδίδον θεατρικὰς παραστάσεις, ἤρῳντο, ἤδον, ἐγέλων, ἐμνηχανορράφουν ὡς ἐν παρέργῳ δὲ ἡτοχολοῦντο ὀλίγον καὶ περὶ τὴν πολιτικὴν, ἐπεθεώρουν τὸν χάρτην τῆς Εὐρώπης, ἀπεφάσιζον περὶ τῆς τύχης τῶν λαῶν, καὶ ἀφαιροῦντες ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἡγεμόνος ὀλοκλήρους ἐπαρχίας, τὰς ἐδίδον κατ' ἐρέσκειαν εἰς ἄλλον.

Αἱ πρωϊναὶ τῶν διπλωματῶν ὥραι ἀφιεροῦντο

εἰς τὴν πολιτικὴν κατ' αὐτὰς συνεδρίαζον καὶ συνεσκέπτοντο τὸν δὲ λοιπὸν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς χρόνον ἑκαυτοὶ παρεδίδοτο εἰς τὴν ἀπόλαυσιν, τὴν χαρὰν, τὰς ἑορτὰς, καὶ τὰς διασκεδάσεις. Ἐκαστος ἐφιλοτιμεῖτο ν' ἀνακτήσῃ τὸ ἀπολεσθὲν, καὶ μετὰ τόσα ἔτη μεριμνῶν, φροντίδων, καὶ πολέμου, ἐσπευδε νὰ ἀπολαύσῃ τῶν ἀγαθῶν τῆς εἰρήνης.

Οἱ βασιλεῖς, αὐτοκράτορες, καὶ λοιποὶ ἡγεμόνες, οἵτινες ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ἦσαν ἡναγχασμένοι νὰ βελδίζωσιν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Βοναπάρτου, ἤθελον τῶρα ν' ἀποζημιωθῶσι καὶ ἐχόρευον. Ὁ διδάσκαλός των, ὁ Ναπολέων, τοὺς ἡνάγκασε νὰ μάθωσι τόσα ὀχληρὰ μαθήματα, ὥστε ἤθελον τῶρα νὰ πανηγυρίσωσι τὰς διακοπὰς των ἐν εὐθυρίᾳ, φαιδρότητι, εὐφροσύνῃ καὶ χαρᾷ.

Καὶ μὴ δὲν εἶχον δίκαιον; Ὁ αὐστηρὸς διδάσκαλός των δὲν ἦτο πλέον παρὼν οἱ ἐστεμμένοι μαθηταὶ τοῦ καταβιβάσαντες αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἑδρᾶς τοῦ Κόσμου, τὸν ἐδίωξαν μακρὰν, τὸν ἐκλείσαν ἐντὸς φυλακῆς. Ὁ καιρὸς καθ' οὗ τρέμοντες καὶ μὲ κεκυρῖαν κεφαλὴν ἤκουον τὰς διαταγὰς του, παρῆλθεν ἀνεπιστρεπτεῖ. Πάντες οὗτοι οἱ νῦν φαιδροὶ καὶ ἀμέριμνοι ἡγεμόνες ἔφερον ἐπὶ τοῦ σώματός των τὰς οὐλὰς τῶν πληγῶν, τὰς ὁποίας τοῖς εἶχε προξενήσῃ τὸ βούνευρον τοῦ διδασκάλου· ἀλλὰ λησμονήσαντες ἤδη τοὺς πόνους τῶν πληγῶν, ἐθεώρουν τὰς οὐ-

λὰς ὡς ἡρωϊκὰ κοσμήματα, ἀνθ' ὧν ἀπῆτουν στεφάνους, ἐπαρχίας, καὶ λαούς.

Ναπολέον, ὁ σκληρὸς διδάσκαλος, ἦτο δεσμώτης ἐπὶ τῆς Ἑλλάδας, οἱ δὲ μαθηταὶ του, οἱ βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης, ἐώρταζον τὴν ἐκ τῆς Σχολῆς ἀπολυσίντων ἐν Βιέννῃ, ἥτις συγκατηρίθμει ἤδη μετὰ τῶν κατοίκων τῆς δύο Αὐτοκράτορας, τοὺς βασιλεῖς τῆς Πρωσίας, Βαυαρίας καὶ Βυρτεμβέργης μετὰ τῶν διαδόχων αὐτῶν, τὸν Βασιλέα τῆς Δανίας, καὶ τὸ σμῆνος τῶν γερμανῶν δουκῶν, ἐκλεκτόρων καὶ πριγκήπων, οἵτινες ἀπῆτουν καὶ ἤλπιζον παρὰ τῆς Συνδιασκέψεως αὐξήσιν χωρῶν καὶ ὑπηκόων.

Πᾶσαι αἱ σπουδαῖαι ἐνασχολήσεις, αἱ συζητήσεις, καὶ αἱ ἐγωῖστικαὶ ἀπαιτήσεις ἐλησμονοῦντο ἅμα ἐκενοῦτο ἡ αἴθουσα τῶν Συνδιασκέψεων, ἅμα ἦχει ἡ ὥρα τῶν ἐπισκέψεων, τῶν περιπάτων, τῶν ἱπποδρομιῶν, τῶν παγοδρομιῶν καὶ τῶν προγευμάτων. Ἀπὸ τῆς ὥρας ταύτης ἡ Βιέννη, ἥτις ἄχρι τοῦδε ἐφαίνετο κοιμωμένη ἢ ρεμβάζουσα, ἐλάμβανε μορφήν χαρίεσσαν, ὡμοῖαζε πρὸς νύμφην ἐστολισμένην. Αἱ ὑπὸ τῆς Συνδιασκέψεως προσελκυσθεῖσαι χιλιάδες τῶν ξένων ἐνούμεναι μετὰ τῶν τριακοσίων χιλιάδων κατοίκων, ἐπλημμύρουν τὰς πλατείας, τὰς ὁδοὺς, τὰ θέατρα, τὰ ὠδεῖα, τὸ Πράτερ καὶ τὸν Augarten.

Ἀφ' οὗ ἐπὶ τρεῖς μῆνας οἱ ἔχοντες εἰς χεῖρας τὴν τύχην τῶν λαῶν ἐχόρευσαν, ἐγέλασαν, ἐπαίξαν, ἐψαλον, ἠράσθησαν, ἐβαρύνθησαν πλέον, ἐκορέσθησαν, καὶ ἐγένετο ἐπαισθητὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐφευρέσεως ἄλλου διασκεδάσεως εἰδους. Ἡ τερπνοτέρα διασκεδάσις ἐπιφέρει κόρον συνεχῶς ἐπαναλαμβανόμενη. Ἡ ὠραιότερα τοῦ ἐρωτικοῦ Μίχου ἡμέρα γίνεται διπλασίως ὠραιότερα, ὅταν ἐπὶ στιγμὰς τινας νέφη καλύψωσι τὸν οὐρανόν, ὅταν ἡ καταιγὶς δεῖξῃ ἐπὶ δευτερόλεπτά τινα τὴν ἀπειλητικὴν μορφήν της.

Εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου ὀγδόου, τὸν πολύμητιν Ταλεῦράνδον ἐπεφυλάσσετο ἡ εὐτυχία νὰ παρασκευάσῃ ποικιλίαν τινὰ, καλύψας ἐπ' ὀλίγον τὸν καθαρὸν τῆς Συνδιασκέψεως οὐρανὸν μὲ μαῦρα νέφη.

Ἡ 21 Ἰανουαρίου εἶναι, ὡς γνωστὸν, ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου τοῦ ἀτυχοῦς Λουδοβίκου δεκάτου ἑκτου. Ὁ Ταλεῦράνδος ὑπηρετήσας ἐπὶ τόσα ἔτη τὸ τέκνον τῆς ἐπαναστάσεως, τὸν Βοναπάρτην, εἶχε λησμονήσῃ τὴν θλιβεράν ταύτην ἡμέραν· τώρα δὲ, ὅτε ὁ μὲν Ναπολεὼν ἦν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδας, Λουδοβίκος δ' ὁ δέκατος ὀγ-

δοὺς ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Γαλλίας, τὴν ἐνθυμήθη, φαίνεται, καὶ πρὸ μνηῶν ἤδη ἤρχισε τὰς διὰ τὸ μνημόσυνον προετοιμασίας.

Τὴν παραμονὴν τῆς ἐπισήμου ταύτης ἡμέρας ἐντυπα προσκλητήρια τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Ταλεῦράνδου φέροντα, ἀπεστάλησαν εἰς πάντας τοὺς βασιλεῖς, ἡγεμόνας, πρίγκιπας, στρατηγούς, πρέσβεις καὶ λοιπὰς ἐπιστημότητας. Τὸ μνημόσυνον ἐμελλε νὰ τελεσθῇ περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῆς ἐπαύριον ὥραν ἐν τῷ περικαλλεῖ ναῷ τοῦ Ἀγίου Στεφάνου.

Οἱ πάντες ἐφιλοτιμήθησαν, ὡς εἰκὸς, νὰ τιμήσωσι τὴν πένθιμον ταύτην τελετὴν αὐτοπροσώπως. Αἱ κυρίαι ἐθεώρησαν τὴν περίστασιν ταύτην ὡς κατάλληλον εὐκαιρίαν ὅπως ἐμφανισθῶσι τέλος εἰς τὰ ἀντικείμενα τῶν ἐρώτων των καὶ ὑπὸ στολὴν ἀλλοίαν τῆς συνήθους. Ἀπὸ τῆς μεσημβρίας τῆς παραμονῆς ἤδη ἤρξαντο σπουδαίως σκεπτόμεναι ποίαν ἐκφράσιν νὰ δώσωσιν εἰς τὰ πρόσωπά των, πόσα δάκρυα νὰ χύσωσι, πῶς νὰ κλίνωσι τὰ γόνατα, πῶς νὰ σταυρώσωσιν ἐπὶ τὸ ἐρασμιώτερον τὰς χεῖρας κτλ, καὶ ἔχαιρον καθ' ὑπερβολὴν διότι ἐπαρουσιάσθη τέλος περίστασις, καθ' ἣν ἡδύναντο ἀντὶ τῶν λευκῶν, διαφανῶν καὶ ἐκτετραχηλισμένων ἐνδυμάτων των, νὰ φορέσωσι μελανὰ, κλειστὰ, καὶ ποδῆρη, καὶ νὰ καλύψωσι τὰς ὠραίας κεφαλὰς των ἀντὶ στεφάνων ἐκ ῥόδων, καμελιῶν καὶ ἀδάμαντων, μὲ κατὰ μέλανα κρήδεμνα. Οἱ Κύριοι ἔχαιρον ἐπίσης πολὺ, διότι διὰ τῆς παρουσίας των θὰ ἐγίνοντο καταφανεῖς αἱ πρὸς Λουδοβίκον τὸν ΙΗ συμπάθειαι καὶ αἱ πρὸς τὸν ἐκθρανησθέντα λέοντα ἀντιπάθειαι των.

Ὅθεν ἀπὸ πρωΐας τὰ ὄχηματὰ τῶν δουκῶν, πριγκήπων, βαρόνων, μαρκεσίων, στρατηγῶν, πρέσβεων, ἤλαυνον πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Στεφάνου· ἄπειρον δὲ πλῆθος λαοῦ κατεῖχε τὴν πλατεῖαν, τὰ παράθυρα τῶν οἰκιῶν, καὶ τὰς παρακειμένας ὁδοὺς ὅπως ἴδωσι τοὺς δυνατοὺς τῆς γῆς ἐρχομένους εἰς τὸν ναόν, ἵνα ἰκετεύσωσι τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀτυχοῦς ἀδελφοῦ των.

Περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῆς πρωΐας ὥραν, ἀφ' οὗ οἱ πρέσβεις, οἱ παρασημοφόροι, αἱ κυρίαι καὶ οἱ μικροσκοπικοὶ τῆς Γερμανίας δοῦκες καὶ πρίγκιπες κατέλαβον τὰς ὠρισμένας αὐτοῖς θέσεις, ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων, ὁ σμερδαλέος τῶν τηλεβόλων κρόατος, καὶ ἡ ἐμφάνισις τῆς ἐξ εὐγενῶν οὐγγρικῆς φρουρᾶς ἀνήγγειλαν τὴν προσέγγισιν

τῶν βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων. Πάντες οἱ πρέσβεις, οἱ ὑπουργοί, οἱ πρίγκηπες ἠγέρθησαν. Οὐδεὶς ἔβλεπε πλέον πρὸς τὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ ὑψηλὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς ἱκρίωμα, τὸ ἰδρυθὲν εἰς μνημόσυνον τοῦ ἀποκεφαλισθέντος βασιλικοῦ ζεύγους· πάντων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς τοὺς ζῶντας, τοὺς αὐτοκράτορας καὶ βασιλεῖς, οἵτινες κάτω νεύοντες καὶ ἀσκαπεῖς εἰσῆρχοντο εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ὑψίστου.

Πρῶτος εἰσῆλθεν ὁ Αὐτοκράτωρ Φραγκίσκος ὁ ἀνεψιὸς τῆς δυστυχοῦς Ἀντωνέτας καὶ πενθερὸς τοῦ Ναπολέοντος· μετ' αὐτὸν ὁ Αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος πρὸς τὰ δεξιὰ ἔχων τὸν βασιλέα τῆς Πρωσσίας· τρίτοι εἰσῆλθον οἱ βασιλεῖς τῆς Βαυαρίας καὶ Βυρτεμβέργης, οἱ δύο ἐλέω Βοναπάρτου βασιλεῖς, οἵτινες κατεῖχον μὲν τοὺς παρὰ τοῦ Ναπολέοντος δωρηθέντας θρόνους, ἀλλ' ἐμίσουν τὸν δωρητὴν, καὶ μετ' αὐτοὺς ἡ Αὐτοκράτειρα τῆς Ῥωσσίας μετὰ τῶν μεγάλων Δουκισσῶν Αἰκατερίνης καὶ Μαρίας, καὶ τελευταῖον αἱ σύζυγοι τῶν βασιλέων, ἡγεμόνων, καὶ πρεσβευτῶν. Σύμπασα ἡ Εὐρώπη ἀντεπροσωπεύετο ἐν τῇ πενθίμῳ ἐκείνῃ ἱεροτελεστείᾳ· σύμπασα ἡ Εὐρώπη ἐπένθει, ἢ κάλλιον ἐφαίνετο ὅτι ἐπένθει ἀναμνησκόμενη τοῦ θανάτου τοῦ Λουδοβίκου καὶ τῆς Ἀντωνέτας.

Οἱ Αὐτοκράτορες καὶ βασιλεῖς ἐγονυπέτησαν περὶ τοῦ ἱκριώματος· ὁ δὲ ὀγδοηκοντῶντης Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Βιέννης πρίγκηψ Ὁσενμάρτ ἐτέλεσε τὴν θείαν μυσταγωγίαν, μεθ' ἣν ὁ ἱεροκέρυξ Ζαΐγγελιν ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ ἁμβωνος ἡ ξατὸν' ἀπαγγέλλη γαλλιστὶ τὸν ἐπιμνημόσυνον λόγον. Ἐκαστος ἠκροάζετο τῶν πομπωδῶν τῶν φράσεων μετὰ προσοχῆς, καθ' ὅσον ἀπὸ τῆς χθὲς ἐκυκλοφορεῖ ἡ φήμη ὅτι ὁ ἐκφωνηθησόμενος λόγος δὲν ἦτο ἔργον τοῦ ὁσίου Ζαΐγγελιν, ἀλλὰ τοῦ πρίγκηπος Ταλεϋράνδου. Καὶ ὄντως ὁ λόγος ἐκεῖνος ἦν διπλωματικὸν ἀριστούργημα ἀντάξιον τοῦ συντάξαντος, ὅστις εἰσελθὼν εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον ὡς ἄσημος ἄδωδός, ὑψώθη εἰς τ' ἀνώτατα ἀξιώματα διὰ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῆς εὐνοίας τοῦ Βοναπάρτου.

Κύριος τοῦ λόγου, ἢ κάλλιον τοῦ συντάξαντος αὐτὸν, σκοπὸς ἦτο ν' ἀναπτύξῃ ἐνώπιον τῶν βασιλέων καὶ ἡγεμόνων τὸ μεγαλεῖον τῆς παναρχαίου βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Γαλλίας, ἥτις μ' ὅλας τὰς καταδρομὰς καὶ τὰς ἐπαναστάσεις ἐβασίλευε πάλιν ἐπαξίως τοῦ εὐγενοῦς τῶν Γαλατῶν ἔθνους. Ὁ Θεὸς ὑψοῖ καὶ ταπεινοὶ θρόνους, ἔλεγεν ὁ Ζαΐγγελιν, ἀλλὰ τὸ δίκαιον ἐξέρχεται τοῦ τάφου τοῦ Λουδοβίκου καὶ

τῆς Ἀντωνέτας· τὸ δίκαιον κατακρημνίζει τοὺς ἀδίκως καθήμενους ἐπὶ θρόνων. Ἰκανὰ πρόσωπα ἐσκυθρόπασαν, καὶ ἰκανὰ πάλιν ἐφαιδρύνθησαν μετὰ τοὺς λόγους τούτους τοῦ ἱεροκέρυκος, διότι ἐγνώριζον καλῶς ὅτι ἦσαν λόγοι τοῦ Ταλεϋράνδου, τοῦ μεγάλου ἐκείνου διπλωμάτου, ὅστις μετὰ τοῦ πρίγκηπος Μέττερνιχ ἤρχε τῶν Συνδιασκέψεων, καὶ διηύθυνε κατὰ τὸ δοκοῦν τὰς συζητήσεις.

«Τὸ δίκαιον κατακρημνίζει τοὺς ἀδίκως καθήμενους ἐπὶ θρόνων» ἐπανελάβον ἡρέμα πλὴν φαιδροὶ οἱ Πολωνοὶ πρίγκηπες, οἱ σπεύσαντες εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν, ὅπως ἐπιτύχωσι παρ' αὐτῆς τὴν παλινόρθωσιν τῆς Πολωνίας.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐπαρηγόρησαν τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς Γενούης, οἵτινες ἤλπιζον τὴν παλινόρθωσιν τῆς Δημοκρατίας των. Τοὺς λόγους τούτους ἀκούσαντες ἐφαιδρύνθησαν οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς ἀρχαίας Βυρδωνικῆς οἰκογενείας τῆς Νεαπόλεως, οἱ ὀφθαλμοὶ των ἐξήστραψαν, ἐνῶ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἰωακείμ Μουράτ ἐσκυθρόπασαν.

«Τὸ δίκαιον κατακρημνίζει τοὺς ἀδίκως καθήμενους ἐπὶ θρόνων» ἐπανελάβε καὶ νέος τις μονόχειρ στρατηγὸς καθήμενος μεταξὺ τῶν ἐπισήμων Ῥώσων. «Ναὶ τὸ δίκαιον κρημνίζει τοὺς ἄρπαγας τῶν θρόνων», καὶ αὐτὸς ἐπεθύμει νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ῥητὸν τοῦτο· ἤλπιζεν ἀπ' αὐτοῦ· αἱ ὀλίγαι ἐκεῖναι λέξεις ἦσαν ὁ φωτεινὸς ἀστὴρ καὶ ἡ παρηγορία τῆς ζωῆς του· ἡ πλήρωσις τοῦ ῥητοῦ ἐκείνου ἦτο τὸ ἰδανικὸν τῆς εὐγενοῦς καρδίας του, ἡ μόνη του εὐχή. . . . Διὰ τοῦτο τὸ ὥραϊον τοῦ πρόσωπον ἀπῆστραψεν ὑπὸ χαρᾶς, οἱ μεγάλοι καὶ ἀγνοὶ ὡς δεκαπενταετοῦς παρθένου ὀφθαλμοὶ του ἐστράφησαν πρὸς τὸν οὐρανόν, τὸ εὐγενὲς καὶ ὥραϊον τοῦ στόμα ἐψιθύρισε τὴν ἐξῆς προσευχήν.

«Πανάγαθε! ὁ βοηθὼν τοὺς λαοὺς ἐν ἀνάγκαις, ὁ ἐλεῶν τοὺς δυστυχοῦντας, ὁ παραμυθῶν τοὺς κοπιῶντας καὶ τάλαιπωρομένους, κίνησον εἰς συμπάθειαν τὰς καρδίας τῶν ἰσχυρῶν τῆς Γῆς διὰ τὴν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας στενάζουσαν πατρίδα μου. Ἀξιώσον με, ποιητὰ τοῦ παντός, ν' ἀγωνισθῶ ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν ἀδελφῶν μου νὰ τοὺς ἐλευθερώσω τῶν βαρβάρων τυράννων των».

Οὕτως ᾄδαντο τὰ χεῖλη του, οὕτως ἐκέτευεν ἡ εὐγενὴς του καρδιά· ὁ δὲ νοῦς του, οἱ διαλογισμοὶ του ἐμακρύνθησαν τῆς πενθίμου

ἐκείνης σκηνῆς, τοῦ μελανοσκεποῦ· ἰκριώματος, τῶν γονυκλινῶν μεγαλειότητων, καὶ ἐπλανῶντο ἐπὶ τῆς πεφλημένης αὐτῇ Γῆς, τῆς πατρίδος του, τῆς δεδουλωμένης Ἑλλάδος. Ἀνεμνήσθη πόσα δεινὰ ὑπέφερον οἱ ἀδελφοί του, καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἐπληρώθησαν δακρύων, ἡ καρδιά του δυσθυμίας. «Θεέ μου! δός μοι δύναμιν, ἐνίσχυσόν με νὰ ἐλευθερώσω τὴν πατρίδα μου, δός νὰ ἐπιτύχωσι τὰ σχέδιά μου, νὰ νικήσωμεν τοὺς τυράννους μας, ὁ ἱερός ἀγὼν μας νὰ εὖρη βοηθοὺς ἐν τοῖς ἰσχυροῖς τῆς Γῆς».

Αὗται ἦσαν αἱ προσευχαὶ τῆς καρδίας του· ταύτας ἐψιθύρισαν τὰ τρέμοντα χεῖλη του. Ἐνθουσιασμός καὶ θλίψις ἐξεπράζετο ἐπὶ τοῦ ὠραίου προσώπου του. Μὴ ὑποπτευόμενος δὲ ὅτι ἕκαστος ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ τοὺς διαλογισμούς του, ἀφῆθη ὅλως εἰς τὰς ὀνειροπολήσεις του, εἰς τοὺς ῥεμβασμούς του, χωρὶς ν' ἀκούῃ οὐδένα ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἱεροκήρυκος.

Ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὁμοῦ χοροῦ ἐνθα ἐκάθητο ἡ Αὐτοκράτειρα τῆς Ῥωσσίας μετὰ τῆς ἐκ πριγκηπισσῶν καὶ δουκισσῶν συνοδείας τῆς, ἱκανοὶ ὀφθαλμοὶ ἐστηρίζοντο περιπαθῶς ἐπὶ τοῦ ἡλλοιωμένου καὶ ὠχροῦ τοῦ Ἑλληνος προσώπου. Καὶ αὐτὴ ἡ μεγάλη δούκισσα Αἰκατερίνη παρατήρησασα αὐτὸν ἐκυψέ πρό τὴν Αὐτοκράτειραν Ἑλισάβετ καὶ ἐψιθύρισεν. «Ἴδὲ ἐκεῖ κάτω τὸν Ὑψηλάντην, κλαίει!

Ἡ αἰτία τῶν δακρύων του εἶναι ἱερὰ, ἀπῆντησεν ἡ Ἑλισάβετ, κλαίει διὰ τὴν πατρίδα του.

Ὅπισθεν τῆς Αὐτοκρατείας, δύο μεγάλοι μέλανες ὀφθαλμοὶ ἠτένιζον διηνεκῶς τὸν κλαίοντα στρατάρχην. Ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς πριγκηπέσσης Ἑλένης Σουδάρωφ ἐκ παιδῶν φίλης τοῦ Ὑψηλάντου. Πόσον εἶναι ὠραῖος! ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν, πόσον εὐγενὴς εἶναι ἡ φυσιογνωμία του, πόσον ἱερὰ ἡ ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ προσώπου ἀπεικονιζομένη θλίψις. Ὡ Ἀλέξανδρε! ἂν ἤξευρες πόσον σὲ ἀγαπῶ. Τὰ χεῖλη μου οὐδέποτε σοὶ τὸ ὡμολόγησαν, ἀλλὰ σὺ ἔπρεπε νὰ τὸ γνωρίζῃς. ἔπρεπε νὰ τὸ ἀναγνώσῃς ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν μου. Σὺ ὁμοῦ δὲν θέλεις νὰ γνωρίσῃς ἔρωτα γυναικὸς, ὦ ἀξιέραστε νέε! οὐδόλως σκέπτεσαι περὶ ἡμῶν, οὔτε μᾶς βλέπεις ὅταν σὲ βλέπωμεν, διότι ἔχεις ἄλλην ἐρωμένην μυριάκις ὠραιότεραν ἡμῶν, τὴν Ἑλλάδα· εἰς μόνην αὐτὴν ἀντίκει ἡ καρδιά σου, ὁ ἔρως σου, αἱ εὐχαὶ σου... εἰς αὐτὴν μόνην.

Ἀλλ' ἤδη ἡ περικαλλὴς Ἑλένη ἐπαράχθη,

ἔφερε τὴν χεῖρα πρὸς τὴν καρδίαν, αἱ παρειαὶ τῆς ἐγένοντο πορφυραῖ. Τί ἄραγε ἐπάθεν;

Ὁ Ὑψηλάντης στρέψας κατὰ τύχην, τὴν παρατήρησεν, οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν συνεντῆθησαν, καὶ τὴν ἐχαίρετῃ μειδιάσας μελαγχολικῶς. Ἰδοὺ τὸ αἶτιον τῆς ταραχῆς τῆς Ἑλένης. Ἀλλ' ἐχαίρετῃ πραγματικῶς ἐκείνην; Ἡ Ἑλένη γνωρίζουσα καλῶς ὅτι ὁ Ὑψηλάντης ἦν τὸ μῆλον τῆς ἐριδος τῶν γυναικῶν, ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς ὅλα τὰ μέρη, παρατήρησεν ὀπισθέν τῆς, καὶ ἐνόησε τὴν τρομερὰν δι' αὐτὴν ἀλήθειαν· πλησίον τῆς πρὸς τὰ ὀπισθεν ὀλίγον ἐκάθητο ἡ ὠραία Ἑλληνίς ἡ Κυρία Ἀσκοῦ· ἐκείνην εἶχε χαιρετήσῃ ὁ Ὑψηλάντης, πρὸς τὴν Ἑλληνίδα ἐμειδίασεν. Ἡ δυστυχὴς Ἑλένη ἐστέναζεν, ἐκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους, ὥς εἰ προσήχετο, καὶ ἐκλαίεν· ἀλλ' οὐδεὶς παρατήρησε τὰ δάκρυά τῆς.

Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ εἶχε τελειώσει ὁ λόγος, καὶ ἤδη ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ χοροῦ ἠκούετο τὸ «Ἀμωμοὶ ἐν ὁδῷ», τὸ ὅποιον ὁ περίφημος μουσικὸς Νοϊκομ. εἶχε τονίσει ἐπίτηδες διὰ τὴν τελετὴν ταύτην. Τριακόσιαι μελωδικώταται νεανικαὶ φωναὶ ἀντήχουν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν τοῦ Ἀγίου Στεφάνου θόλων· ὅταν δὲ ἠκούσθῃ τὸ «Ἀνάπαυσον ὁ Θεὸς τοὺς δούλους σου» συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ κυμβάλου, βαθεῖα συγκίνησις ἀπεικονίσθη ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν παρευρισκομένων. Ἡ μουσικὴ ἐξεγαίρσας τὰς ψυχὰς ἀπὸ τὰ γῆινα, ἀπὸ τὴν ματαιότητα, τὰς ὤψωσε πρὸς τὴν αἰωνιότητα, πρὸς τὸ θεῖον· διὰ μιᾶς ὥς ἐκ συνθήκης οἱ αὐτοκράτορες, οἱ βασιλεῖς, οἱ πρίγκηπες, οἱ δούκες, οἱ ὑπερῆρanoi ἱππῶται, καὶ αἱ θελκτικαὶ κυρίαι ἐγονυπέτησαν, καὶ ὅταν ἐτελείωσε τὸ ἄσμα ἠκούοντο μόνον λυγμοὶ καὶ ψιθυρισμοὶ τῶν προσευχομένων.

Τοὺς λυγμοὺς καὶ τὰς προσευχὰς διέκοψε μετὰ τινα λεπτὰ ὁ κρότος τῶν τηλεβόλων καὶ ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων, ἀναγγέλλοντες εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Βιέννης τὸ πέρας τῆς πενθίμου τελετῆς.

Ἀφ' οὗ ἡ Αὐτοκράτειρα τῆς Ῥωσσίας μετὰ τῶν μεγάλων δουκισσῶν, οἱ αὐτοκράτορες καὶ οἱ βασιλεῖς ἐξῆλθον, συνωθεῖτο τὸ πλῆθος τῶν προσκεκλημένων πρὸς τὴν θύραν τῆς ἐξόδου καὶ ἕκαστος μηδόλως πλέον περὶ ἐθιμοτυπίας φροντίζων προσεπάθει συνωθῶν κυρίως καὶ κυρίους, πρίγκηπας καὶ διπλωμάτας νὰ ἐξέλθῃ.

Ὁ Στρατηγὸς Ὑψηλάντης εὕρισκετο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλῆθους, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ εὖρη

διέξοδον ἡκολούθει ἀτάραχος τὸ ἥρέμα προχω-
ραῦν ῥεῦμα, τὸ διευθυνόμενον πρὸς τὴν μεσαίαν
τοῦ Ἀγίου Στεφάνου πύλιν. Ἐνίοτε περὶ αὐτὸν
ἡ συνώθησις κινεῖτο, ἐνίοτε μελανόπεπλος δέ-
σπιννα τὸν ἐπλησίαζεν, ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ βρα-
χιόνος του ἢ ἐσφίγγε τὴν χειρὰ του, ὥς ἂν ἤθε-
λε νὰ εὕρῃ προστασίαν κατὰ τοῦ πλήθους, ἕως
οὐ εὐρίσκουσα τὴν κατάλληλον περίστασιν ἀπε-
μακρύνετο σιωπηλῶς ὥς καὶ ἐπλησίαζε· ἐκά-
στοτε δὲ ὁ Ὑψηλάντης ἤγειρε τὴν χεῖρα καὶ
ἔθετε λευκὸν τι ἀντικείμενον ἐν τῷ θυλακίῳ
τοῦ στήθους. Οὐχὶ μόνον δὲ γυναῖκες ἀλλὰ καὶ
ἄνδρες ἐζήτουν νὰ τὸν πλησιάσωσι· τὸν ἡγγιζόν,
ὑπεκλίνοντο ἐνώπιόν του, τὸν ἠτένιζον, καὶ ἐφι-
θύριζον λόγους τινάς, τοὺς ὁποίους ὀλίγοι ἐκ
τῶν λοιπῶν καὶ ἂν ἤκουον θὰ ἐνόουν, διότι οἱ
ψιθυρισμοὶ ἐγίνοντο Ἑλληνιστί.

«Χαίρε βασιλεῦ τοῦ μέλλοντος» ἦσαν αἱ λέ-
ξεις ἐκεῖναι, ἐκάστοτε δὲ ὁ Ὑψηλάντης ἀπεκρί-
νετο «Χαίρετε υἱοὶ τῆς πατρίδος».

«Πότε θὰ ἡγήσῃ ἡ ὥρα τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς
ἐθνεγερείας; ἡρώτων.

Ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίνετο «Ἐστὲ ἕτοιμοι καὶ
περιμένετε· ὅσον οὐπὼ θὰ ἐλθῇ ἡ ὥρα.....θὰ σᾶς
κράξω.....περιμένετε».

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους, οἱ ἄνδρες ἀπε-
μακρύνοντο ἵνα ἀναγγεῖλωσιν εἰς τοὺς μετα-
ξὺ τοῦ πλήθους συμπατριώτας τοὺς λόγους τοῦ
Ὑψηλάντου, πῶς τοὺς ἐχαιρέτησεν ὁ βασιλεὺς
τοῦ μέλλοντος, μειδίαμα δὲ εὐτυχίας ἐπεχέε-
το ἐπὶ τῶν σοβαρῶν φυσιογνωμιῶν των.

Τελευταῖον ὁ Ὑψηλάντης φερόμενος ἀπὸ τὸ
ῥεῦμα διέβη τὴν θύραν καὶ ἐφθασεν εἰς τὸ ὑπαι-
θρον· σμῆνος μεγαλοπρεπῶν ὀχημάτων κατεῖχον
τὸ πρὸ τῆς θύρας μέρος καὶ ἄπειροι χρυσόστο-
λοι ὑπηρετοὶ ἀπήγγελλον μεγαλοφώνως τὰ ὀνο-
ματὰ τὸν κυρίων των, ὅπως πλησιάσωσι τὰ
ὀχήματα.

Κάλλιον θὰ ἦνε νὰ ὑπάγω πεζὸς εἶπε καθ' ἑ-
αυτὸν ὁ Ὑψηλάντης, βλέπων ὅτι ἦτον ἀδύνατον
νὰ ἐλθῇ τὸ ὄχημά του πρὸ τῆς θύρας, καὶ ἦτοι-
μάζετο νὰ διασχίσῃ τὸ πλήθος τῶν οἰκιστόλων,
ὅπως ἀναζητήσῃ τὴν ἄμαξάν του, ὅτε ἠσθάνθη
χεῖρα ἀψαμένην τοῦ βραχιόνος του καὶ ἤκουσε
γυναικεῖαν φωνὴν προσφέρουσαν τὸ ὄνομά του.
Στραφεὶς εἶδεν ὅτι μελανὰ ἐνδεδυμένη κυρία,
τὸ πρόσωπον κρύπτουσα ὑπὸ διπλαῦν κρέπιν
ἵστατο πρὸς τὰ δεξιὰ του, καὶ ἔλεγεν.

«Ἀλέξανδρε Ὑψηλάντη! μέλλον βασιλεῦ προ-
στάτευσον τὴν θυγατέρα τῆς πατρίδος σου. ὁ

Ὑψηλάντης ὠχρίασε καὶ ἠτένισεν ἐκπληκτος
τὴν γυναῖκα, ἥτις ἐγνώριζε τὰς λέξεις, τὰς ὁ-
ποίας πρὸ ὀλίγου τῷ ἀπεκρίνοντο οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι.

Δὲν ἐννοῶ τὴν σημασίαν τῶν λόγων σὰς κυ-
ρία, εἶπε προσπαθῶν νὰ μειδιάσῃ· μὲ ἐξελάδε-
τε βεβαίως ἀντ' ἄλλου· μὲ ὀνομάσατε μέλλον-
τα βασιλέα, ἐν ᾧ οὔτε υἱὸς βασιλέως εἶμαι, οὔτε
ἐλπίδα ἔχω νὰ βασιλεύσω ποτέ· εἶμαι ἀπλοῦς
στρατηγός, μὴ ἔχων καὶ δύο βραχιόνες ὅπως
ὑπερασπισθῇ κυρίαν! «Ὁ ὑπολειπόμενος βραχίων,
Ἀλέξανδρε, προστατεύει καλλίτερα ἀπὸ τοὺς
δύο τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων, ἀπεκρίθη μετὰ συγ-
κινήσεως ἡ κυρία. Ὁ ἀριστερός σου, ὅστις κεῖ-
ται ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τοῦ Bautzen
ἀποδεικνύει τρανώτατα ὅτι εἶσαι ἥρως... δα-
φνηστεφὴς ἥρως· διὰ τοῦτο ἔχω ἐμπιστοσύνην
εἰς σέ καὶ ζητῶ τὴν προστασίαν σου· ἐντὸς τοῦ
πλήθους ἔχασα τοὺς ὑπηρετάς μου, τὴν ἄμαξάν
μου. Προστατεύσόν με ἥρως Ὑψηλάντη, ὁδηγη-
σόν με διὰ τοῦ πλήθους».

Τὸν βραχιονά σας, κυρία, εἶπεν ὁ Ἀλέξαν-
δρος μειδιάσας· κατ' εὐτυχίαν ἰδοὺ ἡ ἄμαξα
καὶ ὁ οἰκίστολός μου· δύναμαι νὰ ἔχω τὴν εὐ-
τυχίαν νὰ σᾶς ὁδηγήσω ἐπὶ τοῦ ὀχήματός μου;

Εὐχαρίστως, ἀλλ' ὑπὸ ὅρους στρατηγέ· ἀνα-
βαίνω ἐπὶ τῆς ἁμάξης σας, συνδιαλεγόμεθα, μὴ
ζητήσητε ὅμως νὰ ἀφαιρέσω τὴν καλύπτραν
μου».

«Χρέος ἱππότου εἶναι ὁ σιδησμός τῶν μυ-
στικῶν μιᾶς κυρίας. Ἐἰβάνοθιτο ἐδῶ».

Ὁ ἁμαξηλάτης ἀκούσας τὴν φωνὴν τοῦ κυ-
ρίου του ἤλασε τὴν ἄμαξάν ὀλίγον πρὸς τὴν
θύραν, ὁ ἐπὶ τῶν ὀπισθεν τῆς ἁμάξης ἱστάμενος
οἰκίστολος, ἐπήδησεν, ἤνοιξε τὴν θυρίδα, καὶ ὁ
Ὑψηλάντης, βοηθήσας τὴν κυρίαν ν' ἀναβῇ, ἀ-
νέβη, καὶ αὐτὸς καὶ ἐκάθησεν ἀπέναντί της.

Ποῦ διατάττετε κυρία;

Τὸ κάλλιστον θὰ ἦτο εἰς Ἀθήνας ἐπὶ τῆς
Ἀκροπόλεως· ἀλλ' ἐπειδὴ δυστυχῶς εἴμεθα ἡ
ναγκασμένοι νὰ μείνωμεν ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἀκό-
μη ἐν Βιέννῃ, ἃς ὑπάγωμεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον
τοῦ χρυσοῦ ἀμνοῦ ἐν Λεοπολδστάττῃ.

Ὁ στρατηγὸς προέκυψε διὰ νὰ δώσῃ τὴν
διαταγὴν εἰς τὸν ὑπηρετήν, ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐπρό-
φερε τὴν πρώτην λέξιν διεκόπη αἰφνης καὶ ἔ-
κλινε τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ χαιρετήσῃ. Ἡ πριγ-
κηπέσσα Ἑλένη Σουβαρόφ ἀκολουθουμένη ὑπὸ
δύο οἰκιστόλων ἵστατο ὀλίγα βήματα μακρὰν,
τὸν ἐθεώρησε καὶ τὸν ἐχαιρέτησε κλίνασα περι-
λύπως τὴν κεφαλὴν.

Διπλοῦν αἶσθημα τρόμου καὶ αἰσχύνης ἐτάραξε τὴν καρδίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου· ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ καταβῇ καὶ γονυπετήσας ἐνώπιόν της νὰ τῇ εἴπῃ «Συγγνώμην Ἑλένη, μὴ μὲ βλέπῃς τόσον περιλύπως· εἶμαι ἀθῶος· δὲν εἶμαι προδότης, ἢ μετ' ἐμοῦ ἐποχουμένη μοὶ εἶναι ὅλως ἄγνωστος.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ τελειώσῃ τὸν διαλογισμὸν τοῦτον ἡ Ἑλένη Σουδαρώφ παρῆλθε διευθυνομένη πρὸς τὸ ὄχημά της, καὶ ὁ Ὑψηλάντης ἀναπνεύσας ἔδωκε τὴν διαταγὴν εἰς τὸν ἀναμένοντα ὑπηρέτην.

Ἡ ἄμαξα ἐπροχώρει βραδέως διὰ τοῦ πλήθους· πάντες δὲ οἱ ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ ἰστάμενοι διαύθυνον ἐντὸς αὐτῆς τὰ περίεργα βλέμματα των, ἐνίοτε δὲ ἠκούοντο φωναὶ αἰδοῦ ὁ Ἕλληνα πρίγκηψ, ὁ στρατηγὸς Ὑψηλάντης. Ζήτω· Ζήτω ὁ ἀνδρεῖος Ἕλληνα.

«Βλέπετε βασιλεῦ μου, εἶπεν ἡ κυρία, ὁ λαὸς ζητωκραυγάζει ἤδη ὑπὲρ ἡμῶν, διότι αἱ δάφναι τῆς ἀνδρείας εἶναι μυριάκις ὠραιότεραι βασιλικῶν στεμμάτων.»

«Οὐχὶ ὅμως ὠραιότεραι τῶν μυρσινῶν, κυρία μου ἀπεκρίθη ὁ Ὑψηλάντης προσπαθὼν ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τοὺς ἐπασχολοῦντας τὸ πνεῦμα του δαιλογισμούς. Μὴ ὁμιλῆτε περὶ δαφνῶν, κυρία, πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις μόλις μικρὸν φύλλον ἀπέκτησε καὶ τὸ ἔθαψε μὲ τὴν νεκρὰν χεῖρά του.»

«Ἡ χεὶρ ὅμως αὕτη ἀπέθανε διὰ ξένους σκοποὺς, ὑπηρετοῦσα τὰ σχέδια τῶν ἐχθρῶν σου, ἀνέκραξεν ἔλθους ἡ κυρία. ὦ Ἀλέξανδρε! ἐκεῖνοι διὰ τοὺς ὁποίους ἐπολέμησας διὰ τοὺς ὁποίους ἔχυσας τὸ αἷμά σου, ἦσαν ἄρά γε ἄξιοι τῆς θυσίας ταύτης; Πῶς σὲ ἀνταμείβουσι· πῶς δεικνύουσι τὴν εὐγνωμοσύνην των πρὸς τὸν ἥρωα, ὅστις ἔγινε δι' αὐτοὺς μονόχειρ; Σοὶ εὐώκαν παράσημα, σὲ ὠνόμασαν στρατηγόν. Τί εἶναι ὁ ποταπὸς τοῦ στρατηγοῦ τίτλος διὰ τὸν πρίγκηπα, τὸν ἐγγονον τῶν Κομνηνῶν; Ὑψηλάντη! εἰσαι ὁ κληρονόμος τοῦ ὠραιότερου θρόνου τῆς Ὑψηλίου, τοῦ θρόνου τῆς Ἑλλάδος. Ἐρώτησον τοὺς βασιλεῖς, τοὺς ὁποίους ὑπηρέτησας, τοὺς ἀλαζόνες αὐτοὺς ἡγεμόνας, τὰς ψυχρὰς αὐτὰς καρδίας, αἵτινες ἦλθον εἰς τὴν σύνοδον διὰ νὰ ἐπαιτήσωσι λαοὺς καὶ ἐπαρχίας, ἐρώτησον ἂν σὲ θεωρῶσιν ἄξιον, ἂν θέλωσι νὰ σὲ βοηθήσωσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ σου, τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος!! Τί θὰ σοὶ ἀποκριθῶσι; Θὰ σοὶ χορηγήσωσιν ἄρά γε στρατοὺς ἢ

πλοῖα, θὰ μεσολαθήσωσι τοῦλάχιστον διὰ μόνων λόγων ὑπὲρ τῆς δυστυχοῦς Ἑλλάδος;»

«Δὲν τὸ γνωρίζω, κυρία, δὲν τοὺς ἠρώτησα ἀκόμη, ἀπεκρίθη ὁ Ὑψηλάντης. Πρὸς τὸ παρὸν ἔχουν τὰς ἰδίας των ἑκάστος ὑποθέσεις· ἀλλ' οὔτε ἐγὼ ἦλθον ἐνταῦθα διὰ νὰ παρακαλέσω ὑπὲρ τῆς τυραννουμένης πατρίδος μου· ἀνῆλθον εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου καὶ εἶμαι νῦν ἐν Βιέννῃ μόνον διότι καὶ ὁ κύριός μου εἶναι.»

«ὦ Ἀλέξανδρε! ἀνέκραξε περίλυπος καὶ συνενώσασα πρὸς ἑαυτὴν τὰς χεῖράς της ἡ κυρία· δὲν ἔχεις ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμὲ, μὲ ἐκλαμβάνεις ὡς ἐν ἐκ τῶν ἀτίμων ἐκείνων πλασμάτων, τὰ ὁποῖα κατασκοπεύουσι τὰ σχέδιά σου, θέλουσι νὰ μάθωσι τὰ μυστικά σου διὰ νὰ τὰ εἴπωσι πρὸς τοὺς ἐχθροὺς σου. Νομίζεις ὅτι εἶμαι κατάσκοπος! Ἄχ Ἀλέξανδρε πόσον λυποῦμαι διὰ τὴν περὶ ἐμοῦ ιδέαν σου· ἀλλὰ σὲ συγχωρῶ, δὲν μὲ γνωρίζεις, δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῇς τὸ αἷτιον, ὅπερ μὲ παρεκίνησε νὰ σὲ ἀναζητήσω, νὰ σὲ πλησιάσω, νὰ σὲ ἀκολουθήσω· Ἀλέξανδρε! ἐπεθύμουν ἅπαξ νὰ σοὶ ὁμιλήσω ἄνευ ὀχληρῶν μαρτύρων, νὰ εἴμεθα μόνοι μας διὰ νὰ σοὶ εἴπω...»

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ ἄμαξα εἰσῆλθεν εἰς τὴν στοᾶν τοῦ Ζενοδοχείου τοῦ Χρυσοῦ Ἀμνοῦ· οἱ ὑπηρέται ἐσπευσαν ν' ἀνοίξωσι τὴν θυρίδα· ὁ Ὑψηλάντης καταβὰς προσέφερεν εἰς τὴν Κυρίαν τὴν χεῖρα ὅπως τὴν βοηθήσῃ νὰ καταβῇ. Εἶτα δὲ ἠρώτησε· «Θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ ἄρα γε, Κυρία ὅπως λάβω τὴν τιμὴν νὰ Σᾶς συνοδεύσω εἰς τὰ δωμάτιά Σας;

Αὕτη δὲ ἀνανεύσασα ἤρέμα. «Ἀδύνατον Στρατηγέ» ἐψιθύρισεν· ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ Σᾶς ὁμιλήσω· θὰ ἔλθῃτε ὅταν σᾶς κράξω;

Θὰ ἔλθω.

Λόγον τιμῆς;

Λόγον τιμῆς.

Λοιπὸν ὑγιαίνετε Στρατηγέ. Ἀκόμη μίαν παράκλησιν θὰ Σᾶς κάμω· ἀνάβητε ἀμέσως ἐπὶ τοῦ ὀχήματός Σας καὶ ὑπάγετε εἰς τὴν κατοικίαν Σας ἢ ἀλλαχοῦ, ἀρκεῖ μόνον νὰ φύγητε.

Ἡ παράκλησις Σας εἶναι διαταγὴ δι' ἐμὲ, εἶπε γελῶν ὁ Ὑψηλάντης. Σᾶς εὐχαριστῶ διότι μὲ προλαμβάνετε. Τώρα ἤθελον κι' ἐγὼ νὰ Σᾶς παρακαλέσω ὅπως μοὶ ἐπιτρέψῃτε ν' ἀναχωρήσω, διότι βλέπω ὅτι ἔφθασεν ἡ ὥρα, καθ' ἣν μὲ περιμένει ὁ πρίγκηψ Μέττερνιχ.

Λοιπὸν rendez vous, Στρατηγέ· κατ' εὐτυχίαν ὅμως δὲν Σᾶς περιμένει Κυρία· Ἀνάβητε.

Στρατηγὴ ἐπιθυμῶ νὰ Σᾶς ἰδῶ ἀναχωροῦντα· Ὁ Ὑψηλάντης ἤκουσε τὴν διαταγὴν, ἀνέβη ἐπὶ τοῦ ὀχήματος, καὶ διέταξε τὸν ἀμαξηλάτην νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Γραμματέως τῆς Αὐτοκρατορίας.

Μόλις εἶχεν ἐξέλθει τῆς στοᾶς ἡ φέρουσα τὸν Ὑψηλάντην ἄμαξα, καὶ ἀμέσως ἑτέρα, μεγαλοπρεπής, ὑπὸ δύο μελανῶν οὐγγρικῶν ἵππων συρομένη, ἀλλ' ἀνευ οἰκιστῶν, ἐξελθοῦσα τῆς ἐσωτερικῆς αὐλῆς ἔστη ἐνώπιον τῆς Κυρίας. Ὑπερέτης ἀνευ στολῆς ἐπήδησεν ἀπὸ τὸ ὀπίσθιον ἐδάμιον, ἤνοιξε τὴν θυρίδα καὶ εἰσῆλθεν ἡ Κυρία. «Εἰς τὸν οἶκον εἶπε σιγῇλῶς πρὸς τὸν ὑπρέτην». αὐτὸς δὲ διεβίβασεν ὑψηλῶς τὴν διαταγὴν εἰς τὸν ἡνίοχον. Ἡ ἄμαξα ὥρμησε πρὸς τὴν ὁδὸν καὶ μετὰ τινων λεπτῶν παρέλευσιν ἔστη ἐνώπιον μεγαλοπρεποῦς μεγάρου τῆς Grabenstrasse.

Ἡ κρηδεμνοφόρος κυρία ἐξῆλθεν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ μέγαρον καὶ ἀκολουθουμένη ὑπὸ τοῦ ὑπρέτου τῆς ἀνέβη τὴν πλατεῖαν καὶ μὲ παχεῖς περσικοὺς τάπητας ἐστρωμένην κλίμακα.

Οἱ ἐν τῷ προθαλάμῳ ἱστάμενοι οἰκόστολοι σπεύσαντες ἤνοιξαν τὰς θύρας τῶν δωματίων, τὰς ὁποίας διελθοῦσα ἡ κρηδεμνοφόρος εἰσῆλθεν εἰς τὸ λαμπρὸν κομωτήριόν τῆς ὀπισθεν τῶν ἀλλεπαλλήλων θαλάμων κείμενον. Οἱ οἰκόστολοι ἐκλείσαν τὰς θύρας καὶ ἡ κυρία ἔμεινε μόνη.

Μετὰ σπασμωδικῆς κινήσεως ἀποβαλοῦσα τὸ κρήδεμνον τὸ ἔρριψε κατὰ γῆς. Μετὰ τινων δὲ στιγμῶν σιωπὴν ἀνεφώνησε· «Τῷ ὠμίλῃσα τέλος πάντων, τῷ ὠμίλῃσα. Θεέ μου! γενοῦ ἴλεως! φώτισον τὸν Ἀλέξανδρον νὰ μ' ἀγαπήσῃ νὰ μὲ ἀπολυτρώσῃ ἀπὸ τὴν καταισχύνην καὶ τὴν ταπείνωσιν... Τὸν ἀγαπῶ... Ἀθάνατοι Θεοὶ τῆς πατρίδος μου, βοηθήσατέ μοι νὰ κερδίσω τὴν καρδίαν του, νὰ... ἀλλὰ σιωπὴ! πρὸς Θεοῦ σιωπὴ· ἂν μὲ ἀκούσῃ, ἐχάθην· θὰ μέ...»

Ἐλαφρὸς κρότος τρεῖς ἐπαναληφθεῖς ἠκούσθη· ἡ κρηδεμνοφόρος στρέψασα πρὸς τὸ μέρος, ὅθεν ἠκούετο ὁ κρότος, ἐψιθύρισεν· «ἔρχεται, ἐντὸς ὀλίγου θὰ ᾔν' ἐδῶ», καὶ ὀρμήσασα πρὸς τὴν θύραν, δι' ἧς εἰσῆλθεν, ἔσυρε τοὺς μοχλοὺς, εἶτα ἔλαβε τὸ κρήδεμνον, τὸ ἔρριψεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ κάτοπτρον διὰ νὰ εὐτρεπίσῃ τὸν καλλωπισμὸν τῆς. Τὴν στιγμὴν ταύτην κρυφία θύρα πρὸς τὸ βάθος τοῦ κομωτηρίου κειμένη ἠνοιχθῇ, καὶ ὑψηλὸς σοβαρὸς ἀνὴρ μέλαινα στολὴν φέρων καὶ τὸ στήθος πληρὸς παρασῆμων εἰσῆλθε.

Ἡ κρηδεμνοφόρος ἔσπευσε πρὸς προὑπάντησίν του, τῷ ἔτεινε καὶ τὰς δύο χεῖρας καὶ ἐμειδίασεν ἐπιχαρίτως.

Ὁ εἰσελθὼν ἐφίλησε τὰς χεῖράς τῆς τὴν ἐν-ηγκαλίσθη καὶ ἐπέθεσεν ἐπὶ τοῦ ἀνταξίου τῆς Μηλίας Ἀφροδίτης μετώπου τῆς ἡχηρὸν φίλημα· εἶτα δὲ εἶπε μὲ τρυφερότητα· «ὁποία εὐτυχία Καραμίνα νὰ δύναμαι νὰ ἔρχωμαι πρὸς σὲ ἀπαρτήρητος, νὰ μὴ εἶμαι ἡναγκασμένος νὰ ἔρχωμαι διὰ τῆς ὀχληρᾶς ὁδοῦ καὶ τῶν ἀπεράντων προθαλάμων. Εὐλόγησα τὴν ἐπιτηδειότητα τοῦ ὑπρέτου μου Ἰδᾶν, ὅστις ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ νυκτὶ μοὶ ἤνοιξε τὴν θύραν ταύτην τοῦ παραδείσου».

Δύνασαι νὰ ἐμπιστευθῇς εἰς τὸν Ἰδᾶν; ἡρώτησεν ἡ κρηδεμνοφόρος;

Εἶναι δούλος μου, ἀπήντησεν ὁ μελανεῖμων ὑψώσας ταῦτοχρῖνος τοὺς ὤμους. Γνωρίζει πολὺ καλὰ ὅτι θὰ τὸν τιμωρήσω, καὶ φοβούμενος τὸ κνοῦτον θὰ φυλάξῃ ἐγεμύθειαν... Ἀλλ' ἤδη χαριτόδρυτος Καραμίνα μου, διηγῆσόν με. Κατῳρῆσας νὰ τον πλησιάσῃς; τῷ ὠμίλῃσας;

Μάλιστα, ἀγαπητέ μοι, τὸ κατῳρῆσας· τῷ ὠμίλῃσα ὅπως εἶχομεν συμφωνήσει.

Καὶ φυσικῶς θὰ ᾔηται ἐνθους, ὅλως πῦρ; δὲν ἔχει οὕτω; σὲ ἀγαπᾷ ἤδη; Ἔ; ὦ μὴ τὸ ἀρνῆσαι. Ἐκαθήμην πλησίον του ἐν καιρῷ τῆς τελετῆς καὶ ἔβλεπον ὁποῖα πύρινα βλέμματα σοὶ ἔρριπτε.

Πλανᾶσαι, φίλε μου, ἀπεκρίθη σιγῇλῶς, τὰ βλέμματά του δὲν ἔρριπτοντο ἐπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τῆς πριγκηπέσσης· Ἐλένης Σουδωρῶφ, ἥτις ἐκάθητο ἐμπροσθέν μου. Τὸν ἀγαπᾷ.

Αὐτὸς ὅμως ἀγαπᾷ σε ἀνέκραξεν ὁ ἀνὴρ. Τὸν παρετήρησα· τὸ ἀνέγνωσα εἰς τὰ βλέμματά του· σὲ ἀγαπᾷ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος βασιζόμενος κάμνω τὰ σχέδιά μου. Σὺ, φιλτάτη Καραμίνα, θὰ ἀγῆς καὶ θὰ φέρῃς τὸν ἐξημερῶν ἐκεῖνον νεανίαν· διὰ σοῦ θὰ τὸν ἔχω εἰς τὴν ἐξουσίαν μου. Ὁ νεανίας ἐκεῖνος εἶναι πατριώτης ἐμμυνης· ἔχει τὸν ἀφρονα ἐκεῖνον ὑπὲρ πατρίδος ἐνθουσιασμόν, διὰ τοῦ ὁποίου κατορθοῦνται μεγάλα πολεμικὰ ἔργα. Ἐκεῖνος θὰ κυριεύσῃ τὸ φρούριον, θὰ θέσῃ τὸ πῦρ, καί... εἰς σὲ καὶ μόνην ἐκμυστηρεύομαι... ἐκεῖνος μὲν θὰ ἐξαγάγῃ τὰ κάστανά ἀπὸ τὸ πῦρ, ἐγὼ δὲ θὰ τὰ φάγω.

Καὶ ἐκεῖνος; Τί θὰ γείνη ἐκεῖνος; Τί θὰ γείνη ὁ Ὑψηλάντης; ἡρώτησεν ἀνυπόμονος ἡ κυρία. Ὅ,τι θέλῃ ὁ Θεός, ἀπήντησεν ὁ ἀνὴρ, σείων

τούς ὤμους· Ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ του θά δια-
πράξῃ ἀρκετὰ σφάλματα χρεῖζοντα τιμωρίας.
Θά εὐρεθῇ τρόπος νά τόν ξεφορτωθῶμεν. Ἡ
μήπως νομίζεις ὅτι ἐγώ θ' ἀφήσω εἰς τόν ὠ-
ραῖον σου Ὑψηλάντην τήν θέσιν, ἥτις μοι ἀνήκει.
Μή σοι ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα ὅτι ὁ Κόμης Καπο-
δίστριας θά ἀποσυρθῇ ὡς κλίθιος, ἵνα ἀφήσῃ εἰς
τόν Ὑψηλάντην σου τὰ πρωτεῖα; ἵνα ἐπιθέσῃ
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του τὸ στέμμα; ἵνα τόν περι-
βάλλῃ μέ τήν πορφύραν; Ἐ φιλλάτη μοι. Καί
ἐγώ καί ὁ Ὑψηλάντης ἐργαζόμεθα διὰ τόν αὐ-
τόν σκοπόν, ἐπιθυμοῦμεν ἀμφοτέροι τήν ἀπε-
λευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, ἕκαστος ὁμῶς μετα-
χειρίζεται διάφορα μέσα· ὁ Ὑψηλάντης θέλει
νά φθάσῃ εἰς τόν σκοπόν μέ ἀπανενοημένα κι-
νήματα, μέ ἐνθουσιώδεις λόγους καί φράσεις, μέ
τήν ἀπό τῶν Κομνηνῶν καταγωγὴν του, ἥτις
νομίζει ὅτι τῷ χορηγεῖ δικαιώματα ἐπὶ τοῦ
θρόνου τῆς Ἑλλάδος· ἐγώ δέ, ὁ Καποδίστριας,
θά φθάσω εἰς τόν σκοπόν μου μέ σύνεσιν καί
ἐπιφύλαξιν, μέ τὸ σπεύδειν βραδέως καί ἐπω-
φελοῦμενος ἀπὸ τῆν ἀνοησίαν του. Σὺ τὸ λέ-
γῳ καί πάλιν, Καραμίνε· ὁ Ὑψηλάντης θά ὠ-
ριμάσῃ τόν καρπὸν, θά τόν καθαρῇ, διὰ νά
τόν φάγῳ ἐγώ· ὁ Ὑψηλάντης καί οἱ ἑταῖροι
του θά πληρώσωσι τήν τάφρον, ὅπως ἐγώ δυνη-
θῶ νά μεταβῶ εἰς τήν πατρίδα μου, εἰς τήν
πατρίδα του, τήν φιλλάτην εἰς ἀμφοτέρους
Ἑλλάδα. Ὁ Ὑψηλάντης θά καταστραφῇ, ἀλλ'
ἡ καταστροφὴ του θά γίνῃ γέφυρα, ἐφ' ἧς πα-
τῶν ἐγώ θά μεταβῶ εἰς τήν Ἀκρόπολιν. Σὺ δέ,
Καραμίνε, σὺ θά ᾔσῃ ἡ σύμμαχος μου, θά με
βοηθῇ, θά παροτρύνῃς τόν Ὑψηλάντην νά προ-
χωρῇ, διὰ τοῦ ἀμιμήτου κάλλους σου θά γοη-
τεύσῃς τήν καρδίαν του ὅπως σοὶ ἐμπιστευθῇ,
ὅπως ἀνοίξῃ τήν καρδίαν του καί προδώσῃ τὸ
μυστικόν του. Ὅ,τι δέ μανθάνῃς θά μοὶ τὸ
λέγῃς, καί θά ἐνεργῇς ἐπὶ τοῦ Ὑψηλάντου κατὰ
τήν θέλησίν μου. Κατ' αὐτόν καί μόνον τόν
τρόπον θά δυνηθῶ νά γίνω κύριος του, μόνον
διὰ σοῦ θά τόν κάμω νά ἐργάζεται δι' ἐμέ. Σὺ,
φιλλάτη Καραμίνε, θά ᾔσῃ ἡ νέα Ἀρμίδα, ἥτις
θά σύρῃ διὰ γοητειῶν τόν νέον Ῥινάλδον εἰς
τόν κῆπον τῆς διὰ νά τόν καταστρέψῃ.»

« Ἀλλ' ἂν ἡ Ἀρμίδα ἀντὶ νά καταστρέψῃ τόν
Ὑψηλάντην προετοιμάσῃ τὴν ἰδίαν τῆς καταστρο-
φῆς ἡρώτησεν ἡ Καραμίνε διευθύνουσα ἑτασικόν
βλέμμα ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ τοῦ Καποδιστρίου
προσώπου. Ἄν ἡ Ἀρμίδα νικηθῇ ὑπὸ τοῦ Ῥι-
νάλδου; ὁ Ῥινάλδος εἶναι ὠραίος, ἐπικίνδυνος

ἐνεκα τῆς καλλονῆς του καί ἡ Ἀρμίδα... »

« Βεβαίως ἡ Ἀρμίδα, εἰ καί γόησα, εἶναι
γυνή, καί ἀπίστος ὡς πᾶσαι αἱ γυναῖκες. Αὐ-
τὸ δὲν ἤ'ελες νά εἴπῃς; ὑπέλαβεν ὁ Καποδί-
στριας· ἐγώ ὁμῶς δὲν φοβοῦμαι τὴν ἀπιστίαν
τῆς ὠραίας Ἀρμίδας μου. Μὴ νομίσῃς, Καρα-
μίνε ὅτι ἐννοῶ ὅτι θά μοὶ μείνῃς πιστὴ διὰ
τόν πρὸς με διακαῆ ἔρωτά σου· ὄχι, ὠραία μου·
θά μοὶ μείνῃς πιστὴ ἀπὸ ἰδιουτέλειαν, ἀπὸ ἐ-
γωϊσμόν, ἀπὸ φιλοδοξίαν. Ὁ Ὑψηλάντης οὐδέ-
ποτε θά κατὰ τῆς ἰδανικῆς περιοπῆς
του τόπον, ὥστε νά σὲ ἐκλέξῃ ὡς σύζυγον. Γνω-
ρίζει καί ἐκεῖνος, ὡς πάντες ἐνταῦθα, τὴν ἀτυ-
χῇ ἐρωτικὴν ἱστορίαν σου, εἶναι ἀρκούντως ἐ-
ξηυμένως καί ὑπερήφανος, ἔσο βεβαία ὅτι οὐδέ-
ποτε θά ἐπιθυμῇ νά γίνῃ διάδοχος ἄλλου εἰς
τόν ἔρωτα. Ἐκτὸς τούτου ὁ Ὑψηλάντης εἶναι
καταδικασμένος ὑπὸ τῆς μοίρας εἰς καταστρο-
φὴν, καί ὅστις ἀποφασίσῃ νά ἐνωθῇ μετ' αὐ-
τοῦ πρέπει νά λάβῃ πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι καί θά
συγκαταστραφῇ. Σὺ ὁμῶς, Καραμίνε μου, δὲν
ἔχεις σκοπὸν νά καταστραφῇς ἀκόμη· ἐξεναντίας,
τώρα ἀκριβῶς διακνοῖσαι πῶς ἥρέμα νά ἐξέλθῃς
τοῦ βαράθρου, εἰς ὃ σὲ ἔρριψεν ὁ μετὰ τοῦ πρίγ-
κηπος τοῦ Κοδούργου ἀτυχῆς ἔρωτος σου, ὁ ἔρωτος
ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος σὲ κατέστησε τὸ ἀντικείμενον
τῶν γλευασμῶν μυριάδων ἀνθρώπων... Ὡς
φίλος καί συμπατριώτης σου σοὶ ἔτεινα χεῖρα
ἀρωγὸν καί σοὶ εἶπον εἴθ' αὖτε βοηθήσω νά ἐξέλ-
θῃς τοῦ βαράθρου, θά σοὶ δώσω τὸ ὄνομά
μου, τὴν κοινωνικὴν μου θέσιν, τοὺς τί-
τλους μου, καθιστῶν σε σύζυγόν μου. Σὲ ἡρώ-
τησα θέλεις καί σὺ νά με βοηθήσῃς εἰς τὴν
πραγματοποίησιν τῶν σχεδίων μου; θέλεις
νά με βοηθήσῃς ὅπως ἀναγκαινίσω τὴν γηραιάν
καί κατηρειπωμένην Ἀκρόπολιν; καί μοὶ ἀπε-
κρίθῃς ναι· λοιπὸν καὶ ἐγώ ἐμπιστεύομαι εἰς τὴν
φρόνησίν σου, καί δὲν φοβοῦμαι τὸ ὠραῖον
προσωπεῖον τοῦ μανιώδους Ὑψηλάντου. Εἶπέ
μοι ἤδη ἤρξατο ὁ ἔρωτος; »

« Ἦρξατο. »

Καί πότε ἔπεται συνέχεια;

« Αὔριον τὸ ἑσπέρας ἔχομεν ἐδῶ rendez-
vous. »

Εὖγε, Καραμίνε μου! ἔλλε νά σ' ἐναγκαλι-
σθῶ ὠραία Ἀρμίδα, μέλλουσα κόμησας Καπο-
δίστρια.

Ὁ στρατηγὸς Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης ἢ κάλλιον ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, ὡς ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ φίλοι καὶ θαυμασταί του, διηυθύνθη εἰς τὸ μέγαρον τοῦ πρίγκηπος Μέτερνιχ, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν προθάλαμον ἐδήλωσε τῷ θαλαμηπόλῳ ὅτι ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ τὴν αὐτοῦ Ὑψηλότητα.

Ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης εἶναι ἐγγεγραμμένη. ἀπήντησεν ὁ θαλαμηπόλος, βαθέως ὑποκλινόμενος.

— Ἀλλὰ φίλε μου εἶπεν ὁ Ὑψηλάντης, ἂν πάντες οὗτοι οἱ κύριοι, τοὺς ὁποίους βλέπω συνηθροισμένους ἐνταῦθα τύχωσιν ἀκροάσεως πρὸ ἐμοῦ, τότε φοβοῦμαι μὴ γίνῃ ἀνάγκη νὰ περιμείνω ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἔτι. »

Ὁ θαλαμηπόλος ἔρριψε βλέμα συμπαθητικὸν καὶ περιφρονητικὸν ἅμα πρὸς τοὺς ἐν τῷ προθαλάμῳ κυρίους, οἵτινες κατὰ ομάδας ἰστάμενοι, συνωμίλουν ψιθυρίζοντες. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχον πρόσωπα ὑψηλῆς περιωπῆς, πρίγκηπος καὶ κόμητες, ὑπουργοὶ καὶ πρέσβεις, ἀλλὰ ὁ θαλαμηπόλος τοῦ πρίγκηπος Μέτερνιχ ἐφαίνετο ὅτι οὐδόλως ἐσέβετο τοὺς κυρίους ἐκείνους.

— «Ὅλοι θέλουσιν ἀναχωρήσει ἄπρακτοι ἐξοχώτατε, εἶπεν ὑψὼν τοὺς ὦμους. Πάντες ἤλθον ἐνταῦθα μὲ ἀπαιτήσεις, πάντες ἤλθον μὲ μεγάλας ἀναφοράς, ἀλλὰ μὲ κενὰ θυλάκια. Ὅλοι θ' ἀναχωρήσωσιν ἄπρακτοι. Ἡ αὐτοῦ Ὑψηλότης διέταξε νὰ εἰσαγάγω μόνον τοὺς πρέσβεις τοῦ βασιλέως τῆς Σαξωνίας, καὶ μετ' αὐτοὺς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα. »

— Διατί λοιπὸν δὲν τὸ λέγετε εἰς τοὺς κυρίους τούτους, διατί τοὺς ἀφίνετε νὰ περιμένωσιν ἄνευ ἀνάγκης; ἠρώτησεν ὁ Ὑψηλάντης;

Ὁ θαλαμηπόλος ὑψώσας καὶ πάλιν τοὺς ὦμους ἀπεκρίθη. «Διότι δὲν ἔχω εἰδικὴν πρὸς τυῦτο διαταγὴν. Ὁ προθάλαμος εἶναι ἡνεωγμένος διὰ πάντας, οἱ κύριοι δὲ αὐτοὶ ἤλθον ἀπρόσκλητοι καὶ ἔρχονται καθεκάστην. Ὅταν οἱ πρέσβεις ἐξέλθωσι θέλει τοὺς ἀναγγεῖλαι καὶ τότε βλέπομεν. »

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἀνοιχθείσης τῆς θύρας τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ πρίγκηπος, ἐξῆλθον δύο κύριοι, πολιτικὴν φέροντες σταλὴν καὶ τὰ στήθη πλήρη παρασῆμων, καὶ μὲ φυσιογνωμίας τεθλιμμένας καὶ κάτω κύπτοντες, διηυθύνθησαν πρὸς τὴν ἐξοδὸν τοῦ προθαλάμου. Ὁ Ὑψηλάντης ἰδὼν τοὺς τεθλιμμένους ἐκείνους κυρίους ἐστέναξε καὶ κῆχθήη καθ' ἑαυτὸν «Ὑψίστε Θεέ, δὸς νὰ μὴ ἐξέλθω καὶ ἐγὼ ὅπως οἱ δύο οὗτοι, τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου σπουδαστηρίου. »

Ἡ αὐτοῦ Ὑψηλότης, ὁ πρίγκηψ Μέτερνιχ, ἐξαιτεῖται συγγνώμην παρὰ τῶν εὐγενῶν κυρίων, ἔκραξεν ὁ θαλαμηπόλος ἐξερχόμενος τοῦ σπουδαστηρίου. Ἡ αὐτοῦ Ὑψηλότης δὲν δύναται σήμερον νὰ δεχθῇ πλέον κανένα, ἔνεκα σπουδαιότητων τοῦ κράτους ὑποθέσεων.

Ἀλλὰ φίλε μου ἔκραξεν εἰς τῶν κυρίων ἐκείνων, ἀνηγγείλατε εἰς τὴν αὐτοῦ Ὑψηλότητα ὅτι ὁ δούξ Κολόνας καὶ ὁ δούξ Δόριας, οἱ δύο τῆς Γενούης ἀπεσταλμένοι ἔρχονται διὰ τετάρτην φορὰν σήμερον ὅπως τύχωσιν ἀκροάσεως, ὅτι ἐπίτηδες ἤλθον ἐκ Γενούης διὰ νὰ ὁμιλήσωσι πρὸς τὴν αὐτοῦ Ὑψηλότητα;

— «Ἡ αὐτοῦ Ὑψηλότης τὸ γνωρίζει, ἀλλὰ λυπεῖται διότι σήμερον δὲν δύναται νὰ δώσῃ εἰς κανένα πλέον ἀκροασιν. »

— «Τότε λοιπὸν εἶπατε εἰς τὴν αὐτοῦ Ὑψηλότητα ὅτι θὰ ἐπανέλθωμεν αὔριον, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι αὔριον θέλει ἐκπληρωθῇ πλέον ἢ παράκλησίς μας. Ἀγούμεν δούξ Δόρια. »

Ὁ θαλαμηπόλος χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ διόλου εἰς τοὺς λόγους τοῦ δουκὸς Κολόνα, πλησιάσας πρὸς τὸν Ὑψηλάντη τῷ εἶπεν «Ἡ αὐτοῦ Ὑψηλότης περιμένει τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα, καὶ ἔσπευσε ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν τοῦ σπουδαστηρίου καὶ ν' ἀναγγεῖλῃ τὸν μέλλοντα νὰ εἰσέλθῃ. Ὁ πρίγκηψ Μέτερνιχ ἔχαιρέτησε τὸν εἰσερχόμενον στρατηγὸν μὲ τὸ ἀκατονόμαστον ἐκεῖνο μειδίαμα, τὸ ἐπιχέον ἐπὶ τοῦ ὠραίου προσώπου του ἀνέκφραστον χάριν.

— Στρατηγέ Ἀλέξανδρε Ὑψηλάντη, εἶπε μετὰ τῆς ἀρμονικῆς φωνῆς του, καλῶς ὀρίσατε. Ὁ φίλος μου κόμης Καποδίστριας μὲ ὑπεχρέωσε νὰ σὰς γνωρίσω. Ἡ ὑπαχρέωσις δὲ αὕτη εἶναι τόσον δι' ἐμὲ εὐάρεστος ὥστε τὴν ἐκπληρῶ ἀσμένως.

— Εὐχαριστῶ τὸν κόμην Καποδίστριαν, ἀπήντησεν ὑποκλινόμενος ὁ Ὑψηλάντης ἄνευ τῆς μεσολαβήσεώς του οὐδέποτε ἤθελον κατορθώσει νὰ προτενέγκω τὰ σεβασματά μου εἰς τὸν διασημότερον πολιτικὸν ἄνδρα τῆς ἐποχῆς μας, εἰς τὸν μέγιστον στρατηγὸν τῆς διπλωματίας.

— Μὲ κολακεύετε στρατηγέ, ἔκραξεν ὁ Μέντερνιχ μειδιῶν. Ἡδυνάμην δὲ καγὼ πολὺ εὐκόλως νὰ ἀπαντήσω διὰ κολακείας, διότι καὶ σεῖς φέρετε τὸ δίπλωμα τοῦ στρατηγοῦ κεκοσμημένον μὲ δάφνας ἐπὶ τῆς ἄνευ βραχίονος ἀριστερᾶς χειρὶδος σας. Ἀλλὰ δὲν ἤλθατε βεβαίως ἐδῶ διὰ νὰ ἀκούσητε παρ' ἐμοῦ ἐπανα-

λαμβανόμενα ὅσα σὰς λέγουσι καθ' ἐκάστην αἱ ὥραι κυρίαι μὲ θερμότερας καὶ ἐρασμιωτέρας ἐκφράσεις· συμπεραίνω δὲ ὅτι δὲν ἤλθετε διὰ νὰ μοὶ εἴπητε κολακίας τὰς ὁποίας. . .

— Τὰς ὁποίας ὁλόκληρος ἡ Εὐρώπη δύναται νὰ σὰς εἴπῃ μὲ θερμότερας καὶ ἐρασμιωτέρας ἐκφράσεις, ὑπέλαβεν ὁ Ὑψηλάντης.

— Ἄ, φίλτατε, εἶπε μειδιῶν ὁ πρίγκηψ, ὁλόκληρος ἡ Εὐρώπη δύναται νὰ λέγῃ ὅτι θέλῃ, οἱ λόγοι τῆς οὐδέποτε ἡχοῦσιν εἰς τὰ ὦτά μας τόσον ἐρασμίως, ὅσον οἱ ψιθυρισμοὶ τῶν κυριῶν· ἀλλ' ἀφῶμεν ταῦτα· εἶμαι συνειθισμένος νὰ βάλω ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν σκοπὸν. Καὶ σεῖς δὲ Στρατηγὲ· δὲν θὰ ἐχάνετε παρὰ τὴν Bautzen τὸν βραχίονά σας, ἐὰν εἴχατε ἄλλας συνηθείας. Γνωρίζω ὅτι ἔχετε μέγαν σκοπὸν. Ὁ Καποδίστριας εἶναι φίλος σας, καὶ σὰς ἐσύστησεν εἰς ἐμὲ μὲ τὸν θερμότερον τρόπον· μοὶ ὠνόμασε δὲ καὶ τὸν σκοπὸν σας.

— «Τότε λοιπὸν δύναμαι νὰ ὁμιλήσω εἰλικρινῶς πρὸς τὴν Ὑμετέρην Ὑψηλότητα;»

Μάλιστα ἀπήντησε μειδιῶν ὁ Μέτερνιχ. Ἄλλ' ἐπιτρέψατε καὶ εἰς ἐμὲ νὰ σὰς ἀποκριθῶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· ἐνδιαφέρομαι πολὺ δι' ὑμᾶς· ὁ Καποδίστριας, ἡ ψυχρὰ ἐκείνη καὶ φλεγματικὴ φύσις ὁμιλήσῃ περὶ ὑμῶν μὲ μεγάλην ζέσιν. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος σὰς ὀνομάζει τὸν νέον τοῦ Λεωνίδα, αἱ γυναῖκες Ἀπόλλωνα, καὶ ὡς ἔμαθον οἱ Ἕλληνες σὰς ὀνομάζουσι τελευταίαν τῶν ἐλπίδα. »

— Πῶς δὲ θέλει εὐαρεστηθῇ ἡ ὑμετέρα Ὑψηλότης νὰ μὲ ὀνομάσῃ, ἠρώτησεν ὁ Ὑψηλάντης μειδιῶν μελαγχολικῶς;

— Φοβοῦμαι μήπως ἀναγκασθῶ νὰ σὰς ὀνομάσω ἰδεολόγον, ἀπήντησεν ὁ Μέτερνιχ. Δυστυχῶς δὲ ἡ πείρα ἀποδεικνύει ἐκάστοτε ὅτι οἱ ἰδεολόγοι, ὅσῳ ἐνθουσιασμένοι εἶναι διὰ τὴν ιδέαν τῶν, τοσούτῳ οἰκτρότερον ἀπατῶνται. Τί εἶναι τὸ ἰδανικόν σας.

— Ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς πατρίδος μου, ἐκραξεν ἐνθους ὁ Ὑψηλάντης, ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Ἑλλάδος.

— Ἀληθῶς μέγα ἰδανικὸν εἶπεν ὁ Μέτερνιχ. Ἐσκέφθητε ὅμως καὶ ὅποια μέσα χρειάζονται ὅπως γίνῃ πρᾶγμα τὸ ἰδανικόν σας;

— Τὰ πρὸς τοῦτο μέσα κεῖνται εἰς τὰς χεῖρας τῆς ὑμετέρας ὑψηλότητος· μία λέξις σας, καὶ ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἐλευθέρη· εἰς λόγος καὶ ἐκατομύρια δούλων ἐγείρονται ἀπὸ τὸν βόρβορον καὶ τὴν ταπείνωσιν, εἰς ἣν κεῖνται, θραύουσι

τὰς ἀλύσεις τῶν. καὶ γίνονται ἐλεύθεροι ἄνδρες. Ὡ, εἶπατε τὸν λόγον τοῦτον Ὑψηλότετε· εἶπατε· «Ὡς προσπαθίσῃ ἡ Ἑλλὰς ν' ἀπελευθερωθῇ. Μήτε ἐγὼ μήτε ἄλλος τις ἐν Εὐρώπῃ ὥς μὴ τὴν ἐμποδίσῃ» ὅλοι μὲ ἐσταυρωμένους χεῖρας, ὥς γίνωμεν θεαταὶ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, τὸν ὅποιον διεξάγει εὐγενὲς ἔθνος, κατὰ τῶν τυράννων του, κατὰ τῶν δυναστῶν του. Εἶπατε τοὺς λόγους τούτους μόνον ὑψηλότετε· μόνον τούτους, καὶ ἡ Εὐρώπη ἐκπληκτος θέλει ἰδεῖ πῶς χιλιάδες χιλιάδων νεανιῶν θέλουσι περιρρονήσει τὸν θάνατον, πῶς αἰφνης στρατοὶ μαχητῶν τῆς ἐλευθερίας, θέλουσιν ἐγείρει τὴν πατρίδα ἀπὸ τὴν δουλείαν, ὑπ' ἣν στενάζει. Μὴ μᾶς ἐμποδίσητε μεγάλοι καὶ ἰσχυροὶ τῆς γῆς. Ἐπιτρέψατέ μας νὰ ἐλευθερωθῶμεν. Μόνον τοῦτο ἀπαιτοῦμεν παρ' ὑμῶν, ὑψηλότετε, καὶ διὰ νὰ σὰς ἱκετεύσω περὶ τούτου ἦλθον ἐδῶ. Ὑψηλότετε, ἐν ὀνόματι παντός ὅτι μέγα, ὠραῖον, ὑψηλόν, σὰς ἱκετεύω, δόσατε ἡμῖν τὸ δικαίωμα ν' ἀπελευθερωθῶμεν, μὴ μᾶς ἐμποδίσητε νὰ θραύσωμεν τὰς ἀλύσεις μας, νὰ διώξωμεν τοὺς τυράννους μας. Ὑψηλότετε εἰσθε μέγας διπλωμάτης· ἡ Εὐρώπη ὁλόκληρος ὀνομάζει μετ' εὐλαβείας καὶ σεβασμοῦ τὸ ὄνομά σας· κοσμήσατέ το καὶ διὰ τοῦ μεγίστου τούτου καὶ λαμπροτάτου ἀδάμαντος· δείξατε εἰς τὴν Εὐρώπην, δείξατε εἰς τὸν κόσμον σύμπαντα ὅτι ἔχετε μεγάλην καρδίαν, μέγα πνεῦμα, ὅτι δύνασθε νὰ καταπνίξῃτε ἐν ἡμῖν πρὸς στιγμὴν τὸν διπλωμάτην, καὶ ὅτι προτιμᾶτε ἐνίοτε τῆς φρονήσεως τὸν ἐνθουσιασμόν. σεῖς εἰσθε ἡ μόνη μου ἐλπίς ὑψηλότετε. Τί εἶπον; ἡ ἐλπίς μου; ὄχι· εἰσθε ἡ ἐλπίς ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ἑλλὰς ὁλόκληρος σὰς ὁμιλεῖ διὰ τοῦ στόματός μου, σὰς ὁμιλοῦσιν οἱ αἰμόφυρτοι καὶ τεταπεινωμένοι υἱοὶ τῆς πατρίδος μου, αἱ Ἑλληνίδες αἱ καθ' ἐκάστην ἀτιμαζόμεναι ὑπὸ τῶν βαρβάρων καὶ ἀτίμων Τούρκων. Αἱ τύχαι τῆς Εὐρώπης κεῖνται εἰς τὰς χεῖρας σας ὑψηλότετε· δύνασθε νὰ καταστρέψῃτε καὶ νὰ πλάσῃτε κράτη· νὰ κρημνίσῃτε θρόνους καὶ νὰ ἐγείρῃτε ἄλλους· εἰσθε ὁ νόμος τῆς Εὐρώπης. Ἡ Εὐρώπη ὁλόκληρος ὑπακούει εἰς τὰς θελήσεις σας ἀγογγύστως. Ὑψηλότετε, ἐπιτρέψατε εἰς τοὺς υἱοὺς τῆς Ἑλλάδος νὰ χύσωσι τὸ αἷμά των, νὰ θυσιάσωσι τὴν ζωὴν τον διὰ τὸ ἱερόν τῆς πατρίδος ἑδαφος.